

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыагъэу
кыдэклы

№ 4 (22933)

2024-рэ илъэс

ШЭМБЭТ

ЩЫЛЭ МАЗЭМ и 13

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +

тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгохэр

макЪ

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ЩЫЛЭ МАЗЭМ и 13-р урысые печатым и Маф

Адыгэ Республикэм ижурналист-хэу, къэбар жьугъэм иамалхэм иоф ащызышлэхэу лъытэныгъэ зыфэт-шыхэрэр!

Урысые печатым и Мафэ фэшл тышъу-фэгущо!

Журналистикэр — сэнэхьат къодыеп, цыфыр ыгуклэ лъэшэу ащ фэцагъэу щытын, лэпэлэсэныгъэ хэлъын, къэбарыр зытетым тетэу цыфхэм алыгъэлэсын, творческэ еклопаклэ иофым фырилэн, гум кынажырэ тхыгъэ гъэшлэгъонхэр ыгъэхъазырын фае.

Джырэ лъэхъаным къэбарлыгъэлэс амалхэр ары нэбгырэ миллион пчъагъэмэ къэбарыр алэклэгъахэрэр, обществэм ищылэныгъэклэ ахэм мэхъанэшхо ял. Ахэм яшлуагъэклэ хьугъэ-шлагъэхэм нэлуасэ тафэху, уасэ афэтэшлышъу, епллыклэ эфэшхъафхэм ащыгуазэ тэху.

Журналистхэм яиоф еклопаклэу фы-рялэм, щылэныгъэм кыхэхъухъэхэрэр къызэрагурылохэрэм бэклэ ялытыгъ цыф жьугъэхэм яепллыклэ-еклопаклэхэри зыфэдэштхэр, обществэм культурэмкли, нэмык! лъэныкъохэмкли нахь зытыриубы-тэн ылъэклышт шэпхъэ гъэнэфагъэу щылэхэм цыфыр арыгъозэным иамали ащ кырыты.

Адыгеим ижурналистхэм ялэпэлэсэныгъэ, республикэм кыхъухъэхэрэм, ащ ихэхъоныгъэхэм агу етыгъэу цыфхэр нэлуасэ зэрафашыштхэм, яхъупхъэгъ-чаныгъэ тапэкли къызэрэкlimычтытм тичыхъэ телъ.

Ныбджэгъу лъаплэхэр, тхыгъэ гъэшлэгъонхэр ыкли зыгъоу щытхэр цыфхэм зэралыжъугъэлэсырэм пае инэу тызэрэ-шъуфэразэр къэтэлэ. Шъуиттворческэ гуетыныгъэ кыкlimычэу, псауныгъэ пытэ, щылэклэшлу шъуилэу, Адыгеимрэ Урысы-емрэ яфедэ зыхэлъ иофшлэным гъэхъ-гъаклэхэр щышъушынхэу шъуфэтэлэ!

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу,
Урысые политическэ партией
«Единэ Россием» и Адыгэ
шъольыр къутамэ и Секретарэу
КЪУМПИЛ Мурат
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо Совет — Хасэм
и Тхъаматэу
Владимир НАРОЖНЭР

Илъэс 90-рэ къызэранэклыгъ

1933-рэ илъэс чыжъэм ионыгъо мазэ кыдэклыгъагъ Тэхутэмыкье район гъэзетэу «Согласием» иапэрэ номер. «Большевик» ащыгъум ыцлагъэр, адыгабзэкли урысыбзэкли статьяхэр кыхъэщтыгъэх, нэклубгъуипл хьоу мазэм гъогогъу 12 кыдэклыщтыгъ.

Илъэсипшл пчъагъэхэм ащ зэхъоклы-ныгъабэ къызэпчыгъ, ипашэхэри, ыцли, икыдэклыкли мызэу, мытлоу зэблахъугъэх, нэмыкхэм афэдэу кыныгъохэри ыпэ къэклыгъэх. «За Сталинский урожай», «Знамя коммунизма», «По Ленинскому пути» цлэу илагъэх. 1991-рэ илъэсыр ары «Согласием» зыфаусыгъэр. Тэхутэмы-кье район администрациемрэ народнэ депутатхэм я Советрэ ащ иучредителых. Бэгугъэ Адам, етланэ Пратэкьо Зубер иредактор шхъэлагъэх. 2006-рэ илъэсым кышыцублагъэу а лэнатлэм лут Болэт Медэ.

Тисэнэхьат мэфэкли ипэгъоклэу икыгъэ илъэсым зиюбилей хэзгъэунэфыкыгъэ гъэзетым иредакция тышылагъ. Шэмбэтым кыдэклышт номерыр агъэхъазырэу та-хъагъ.

— Непэ пстэумкли нэбгыри 8 редак-циейм иоф щызышлэрэр, 7-р ары гъэзетыр зышлырэр, — кылуагъ редактор шхъа-

лэу Болэт Медэ. — Илофшлэн хэшлык! ин физилэу, шу зылъэгъоу, ыгуи ыпси хэлъэу зыгъэцэклэрэ коллектив цыклоу тызэхэт сюми хэгъэхъуагъэ хъуштэп. Бухгалтерым нэмыккэу зэклэми тызде-лэз номерхэр тэшых. «Мыр о уилофшлэн, сэ сшлэнэу щытэп» ылуагъэу зы нэбгырэ тилэп. Ащ сэ сшхъэклэ сырэгущо.

Медэ журналист сэнэхъатым феджа-гъэу, илъэс иофшлагъэхэр мымаккэу илэхэу редактор шхъалэу агъэнэфагъ. Къалэу Ростов-на-Дону икъэралыгъо университет филологиемклэ ифакультет журнали-стикэмклэ иотделение кыуухыгъ. Мы къэлэ дэдэм илофшлэн щыригъэжъэгъагъ, нэужым чыплэ эфэшхъафхэм ащылэ-жъагъ. Республикэ гъэзетэу «Советская Адыгея» зыфилорэм Тэхутэмыкье районимклэ исобкорэу иоф ышлэщтыгъ «Согласием» иредактор шхъалэу загъ-нафэм.

(Иклух я 5-рэ нэклуб. ит).

Дзэк!ол!хэм ягупсэхэм адэжъ

АР-м и Лышхъэу Къумпил Мурат Тэхутэмыкье районимклэ псэуплэу Яблоновскэм зэклом, хэушхъафыкыгъэ дзэ операцием хэлажъэхэзэ фэхыгъэхэми, джыдэдэм зидзэк!ол! пшъэрыл зыгъэцаклэхэрэми яунагъохэм арыхъагъ.

Республикэм ипашэ ахэм арысхэм адэгущылагъ, шыклагъэу ялэхэр зэригъэшл-гъэх, шлухъафтынхэр аритыгъэх, Илъэ-сыклэмклэ ыкли Рождествомклэ афэгущы-лагъ. Хэушхъафыкыгъэ дзэ операци-ем хэлажъэхэрэм яклэлэцыклухэм апае илъэсыклэ шлухъафтынхэр шхъафэу агъэхъазырыгъагъэх.

Адыгеим и Лышхъэу апэрэп старшэ лейтенантэу, Урысые Федерацием и Лыхъужэу Заволянский Валерий Иван ыкьом янэ-ятэхэм залуклэрэр. Шъугу къэтэгъэклыжы Валерий Рязань дэт апшэрэ дзэ-десант команднэ училищыр къызэриухыгъэр, разведчик купым ико-мандир идзэ ипшъэрыл ыгъэцаклэзэ зэрэфэхыгъэр.

Урысыем и Президентэу Владимир Путиным и Указклэ лыхъужьныгъэшхо зэрэзыхъагъэм фэшл Валерий Заво-лянскэм идунай ыхъожьыгъэу Урысые Федерацием и Лыхъужьыцлэ кыфагъэ-шъошагъ. Спецназым ия 16-рэ бригадэу Валерий кьулыкъу зыщыхыгъэр Там-бовскэ хэкур ары зыдэщылэр. Мы хэкум ипромышленнэ-технологическэ колледжрэ клалэр зыщеджэгъэ гурыт еджаплэу Ха-баровскэ краим итымрэ ащ ыцлэ афау-сыгъ. Псэуплэу Яблоновскэм, джыдэдэм иунагъо зыщыпсэурэм ар щагъэтлылыгъ. Урысыем и Лыхъужь ыцлэ поселкэм иурамхэм ащыщ фаусыгъ. АР-м и Лышхъэу иунашъоклэ псэуплэм игъэцэклэжынырэ изэтэгъэпсыхъанрэ апэлухъащт мылькур кыхагъэклыгъ.

Къумпил Мурат зэрэхигъэунэфыкы-гъэмклэ, ныбжык!эхэмклэ Валерий За-волянскэр ренэу щысэтэхыплэу щытышт.

Хэушхъафыкыгъэ дзэ операцием щыфэхыгъэ Артем Сергеевми тиресуб-ликэ рэгущо. Ащ ишхъэгъусэрэ ыпху-рэ джыдэдэм псэуплэу Яблоновскэм дэсых. Къумпил Мурат ахэм адэжъ цылагъ, ящылэк!э-псэуклэ зыщигъэгъозагъ, зыфэныкъохэр зэригъэшлагъ, клэлэ дэгъу зэралугъэм фэшл ны-тыхэм зэрафэразэр арилуагъ. Артем лыхъужьныгъэшхо зэ-рихъэзэ, идзэк!ол! пшъэрыл ыгъэцаклэ-зэ заом щыфэхыгъ.

(Иклух я 2-рэ нэклуб. ит).

ДзэкIолIхэм ягупсэхэм адэжъ

(ИкIуэх).

«Тикъэрапыгъо ифедэхэр кыгъэгъу-нэээ Артем фэхыгъ. ЕгъэшIарэу ар тыгу зэрипыщтым сицыхъэ тель. Тихэгъэгъу илIыхъужъхэм ясатырэ хэуцогъэ кIалэр агъэлъэлъшт, Хэгъэгум узэрэфэшъп-къэн фаемкIэ ренэу щысэтэхыпIэу цытыщт», — кыIуагъ Адыгейм и Лышхъэ.

Республикэм ипащэ зэрэхигъэуэфы-

кIыгъэмкIэ, хэушъхъафыкIыгъэ дзэ операцием хэлажъэхэрэм яунагъохэр ясоциальнэ Iофыгъохэм язэшохынкIэ IэпыIэгум щыгуыгъынхэ альэкIыщт. Муниципалитетхэм, ведомствэхэм япащэхэм ащкIэ пшъэрылI гъэнэфагъэхэр афашыгъэх. Къумпыл Мурат сабыибэ зэрыс Дюковхэм яунагъо зышэIэм, ащ фэдэ пшъэрылIхэр зэрагъэцакIэрэр нэрылIэгъу кыфэхъуыгъ. Унагъом ыш-

хъэу Роман Дюковыр джыдэдэм дзэ хэушъхъафыкIыгъэ операцием хэлажъэ. Ащ ишъхъэгъусэу Янэ сабыищ епIу. ГъэрекIо итыгъэгъээзэ мазэ АР-м и Лышхъэ зэдэгущыIэгъу занкIэ зыде-шым, Яблоновскэм иурамхэм ащыщ нахъ зэтырагъэпсыхъанэу ар елъэуагъ. Къумпыл Мурат пшъэрылI зэрафишIы-гъэм тетэу хэушъхъафыкIыгъэ дзэ операцием хэлажъэрэм иунагъо зытес

урамыр зэпагъэнэфыгъ, зэхэонкIэ щы-нагъоу щыт чыгъхэр рахыкIыгъэх. АР-м и Лышхъэ зэрелъэуагъэ нэмыкI Iофы-гъохэри тапекIэ зэшохыгъэ хъуштых.

«Тэ хэушъхъафыкIыгъэ дзэ операци-ем хэлажъэхэрэм яунагъохэм арысхэм яIофыгъохэм ренэу тафэгумэкIы. Пшъэ-рылI шъхъаIэу тилэр тидзэкIолIхэм ягупсэхэр зэутэлIэрэ Iофыгъохэм язэ-шохынкIэ IэпыIэгъу тафэхъуныр ары. Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиныр кIэщакIо зэрэфэхъу-гъэм тетэу ащ пае фондэу «Хэгъэгум иухъумаIохэр» зыфиIорэр зэхашагъ. ДзэкIолIхэм, ахэм яунагъохэм арысхэ-ми социальнэ IэпыIэгъу ятыгъэным иIофыгъохэр зэрэзэшIуахыгъэр сшъхъэ-кIэ сэулпIэкIу. Хабзэм иреспубликэ къулыкIухэм, муниципалитетхэм япшъэрылI нэгъырэ пэпчэ ищыкIагъэр зэрагъэшIэныр, амал зэриIэIэ IэпыIэгъу фэхъунхъу», — кыIуагъ Къумпыл Мурат.

Шъугу кытэгъэкIыжы хэбзэ къулы-къухэм тичыпIэгъухэм къулыкIу зы-щахъырэ дзэ частхэм ренэу гъусэныгъэ зэрадырялэр. Дзэ къулыкIушIэхэм яу-нагъохэм финанс, юридическэ IэпыIэгъу зэфэшъхъафхэр арагъэгъотых, фэгъэ-кIотэныгъэхэр афашIых. IофшIапIэ къа-фэгъотыгъэнымкIэ, унэгъо кIоцI Iофы-гъохэм язэшохынкIэ ахэм IэпыIэгъу афэхъух. ХэушъхъафыкIыгъэ дзэ опера-цием кIохэрэм джыдэдэм зэтыгъоу сомэ мин 200 араты. Ащ нэмыкIэу республикэм имуниципалитети 8-мэ сомэ мини 100-м кышъегъэжъагъэу сомэ мини 120-м нэсэу ахъшэ IэпыIэгъу тедзэхэр зэтыгъоу аратых. ХэушъхъафыкIыгъэ дзэ операцием хэлажъэхэрэм якIэлэцIыкIу-хэм IэпыIэгъу зэфэшъхъафхэр арагъэ-гъотых.

РайонымкIэ Iофыгъо шъхъаIэхэр

Къуаджэу БжыхъэкIо-ежъым нэгъырэ 250-рэ зычIэфэщт еджэпIакIэр кызыщыIэуахым ыужэ АР-м и Лышхъэу Къумпыл Мурат ТэхъутэмыкIое райо-ным иIофышIэ анахъ чанхэм зIукIэгъу адыриIагъ.

Муниципалитетым ыкIи рес-публикэм яхэхъоныгъэкIэ зэшохыгъэн фэе анахъ Iофыгъо шъхъаIэхэм ахэр атегушIагъэх.

Республикэм и Лышхъэ кызырэхигъэщыгъэмкIэ, хэгъ-гум и Президентэу Владимир Путиным кыгъэнэфэгъэ лъэ-ныкIо шъхъаIэхэм зыкIэ ащыщ демографиемкIэ Iофхэм язытет нахъышIу шыгъэныр. Ащ пае цыфхэм ящыIакIэ зыкIэгъэлъ-тыгъэным, IофшIэнымкIэ гъэхъэ-гъэшIухэр ашIынхэм тегъэпсы-хъэгъэ Iофтхъабзэхэр лъыгъэ-кIотэгъэнхэм мэхъанэшхо иI. ТэхъутэмыкIое районэу зызэ-хашагъэр илъэси 100 зэрэхъу-рэр мыгъэ хэгъэуэфыкIыщтыр республикэм имуниципалитет-хэмкIэ анахъ гугъэпIэ инхэр зэрапхыгъэрэм зыкIэ ащыщ. Ащ

зиушъомбгъугъ, унабэ щагъэпсы, цыфэу исхэми япчъагъэ илъэс къэс хэхъо. Ащ тельтагъэу гъогу, инженер ыкIи социальнэ инфраструктурэм хэхъоныгъэ ягъэшIыгъэным пае пшъэрылI-хэри къэуцух.

Муниципальнэ образованиеу «ТэхъутэмыкIое районым» ипа-щэу Шъэо Аскэр ыкIи цыфхэу къэкIопIагъэхэм къаIуагъ райо-ным ыналэ кызырэтэригъэты-рэм пае Къумпыл Мурат зэрэфэразэхэр, федеральнэ гуп-чэмрэ республикэм ихэбзэ къулыкIухэмрэ яIэпыIэгъу хэ-лэуу мы аужырэ лъэхъаным зэхъокIыныгъэ инхэу районым фэхъухэрэр зэрэнэрылIэгъухэр кыыхагъэщыгъ. ГушIыIэм пае, илъэсыбэхэм къаIоцI апэрэу гъогухэр игъэкIотыгъэу агъэ-цэкIэжыгъэх, социальнэ мэхъанэ зилэ проектшохэр зэшIуахых. Мы илъэсым изакъоу псэупIэу Яблоновскэм щагъэ-псырэ псэолъэ зэфэшъхъафхэм, фэдэ ыпэкIэ кыыхэмыкIыгъэу, бюджетым кыкIыгъэ ахъэшхо апэIуагъэхъагъ.

Районым щыпсэхухэрэм къа-тыгъэ улчIэхэм яджэуапэу Лы-шхъэм кыыхигъэщыгъэр Iоф-шIэнхэр джыри зэрелъагъэкIо-тэщтыр, Яблоновскэм зэрищы-

кIагъэм тетэу лъэныкIо пстэум-кIи цызэшохыгъэн фаеу къэу-цурэ Iофхэр икIоу агъэцэкIэн-хэм зэрэдэлэжъэщтыр ары. Мы илъэсым псауныгъэм игъэпытэн фытегъэпсыхъэгъэ псэолъи 2 ашIыщт, гъогухэм, лъэсрыкIохэм, транспорт уцупIэхэм, урамхэм якъэгъэнэфынкIэ агъэфедэрэ пкыгъохэм ягъэцэкIэжыын епхыгъэ IофшIэнхэр зэшIуахы-щтых. Ащ дакIоу илъэсэу кы-хъагъэм еджэпIэ 3-мэ яшIын ыкIэм нагъэсыщт. Мы илъэсым иIоныгъо мазэ кышъыублагъэу къуаджэу АдыгейкIэмрэ псэупIэу Яблоновскэмрэ еджапIэхэм яIофшIэн ащаублэщт. Мы илъэ-сым джыри зы еджапIэ Ябло-новскэм щатIупшIыщт. Гъэсэны-гъэм иучреждениякIэхэу нэгъырэ 1100-рэ зырызым атегъэ-псыхъагъэхэр джырэ уахътэм диштэрэ проектым тетэу ашIых.

«А Iофтхъабзэхэм яшIуагъэкIэ еджэпIакIэхэм чыпIэу яIэр на-хъыбэ хъушт, нелэ нэс Iоф зышIэхэрэми ачIэсхэр нахъ макIэ зэрэхъуштых епхыгъэу яIофшIэни нахъ тэрэзэу зэхашэ альэкIыщт. Партией «Единэ Россиер» кIэщакIо зыфэхъугъэ ыкIи Урысые Федерацием и Президент кызыдыригъэштэгъэ программэу илъэситфым тель-тагъэр — еджапIэхэр игъэкIо-тыгъэу гъэцэкIэжыгъэнхэр — дгъэцэкIэщт. ТшIэрэр зэкIэ зыфэгъэхыгъэр республикэм гъэсэныгъэмрэ плуныгъэмрэ альэныкIокIэ Iофхэм язытет нахъышIу хъуным, тикIэлэцIы-кIухэр джырэ уахътэм диштэрэ, зэтегъэпсыхъэгъэ еджапIэхэм ачIэсынхэм пай», — кыыхы-

гъэщыгъ Къумпыл Мурат.

Джащ фэдэу АР-м и Лышхъэ агъу кыгъэкIыжыгъэ кIэлэ-еджакIохэр сэнэхъатэу кыыхахы-щтым тегъэпсыхъагъэу егъэджэ-гъэнхэ, республикэм иэконо-

пэпчэ джырэ уахътэм диштэрэ еджапIэхэр, фелъдшер-мамыку IэзапIэхэр, спортымкIэ ыкIи культурэмкIэ псэуальэхэр ащы-шIыгъэнхэм, гъогухэр гъэцэкIэ-жыгъэнхэм апае ищыкIэгъэ

Мы илъэсым псауныгъэм игъэ-пытэн фытегъэпсыхъэгъэ псэолъи 2 ашIыщт, гъогухэм, лъэсрыкIохэм, транспорт уцупIэхэм, урамхэм якъэгъэнэфынкIэ агъэ-федэрэ пкыгъохэм ягъэцэкIэжыын епхыгъэ IофшIэнхэр зэшIуахыщтых.

микэ пае кадрэхэм ягъэхъа-зырын епхыгъэ пшъэрылIхэр гъэцэкIэгъэнхэ зэрэфар. Про-мышленнэ паркэу «Инэм» Iоф-шIэлIэ чыпIакIэу щызэхашэрэр мы охътэ благъэхэм джыри нахъыбэ хъушт. Нафэу зэрэщы-тымкIэ, ТэхъутэмыкIое районым имызакъоу, зэрэеспубликэу экономикэм ылъэныкIокIэ хэ-хъоныгъэ ышIыным кIочIакIэ ащ кыыхилъхъащт.

Районым ипащэхэм ыкIи ащ щыпсэхухэрэм гушIыгъэу зафэ-хъум республикэм и Лышхъэ къафилотагъ анахъ лъэгэпIэ иным диштэу медицинэ IэпыIэгъу ятыгъэным пае Iофтхъабзэу зэрэхъэхэрэм афэгъэхыгъэу. Къумпыл Мурат районым ипа-щэхэм пшъэрылI афишIыгъ Iофтхъабзэхэу рахъухъэхэрэр зэкIэ гъэцэкIагъэ хъунхэм лъы-плъэнхэу, кIэухышIухэр афэхъун-хэм зэкIэми акIуачIэ зэдыра-хыплэнэу.

«Къуаджэ пэпчэ, псэупIэ

амалхэр ядгъэгъотыщтых, а IофшIэныр лъыдгъэкIотэщт. Фе-деральнэ гупчэм ишIуагъэ кы-тегъэкIы, амалэу ащ кытырэр зэкIэ икIоу дгъэфедэщт. Сыд фэдэрэ Iофтхъабзи шIуагъэ кытэу зэшохыгъэ хъуным зэ-кIэми тыналэ тедгъэтын фае. А IофшIэныр дгъэцэкIэ зыхъукIэ цыфхэм яеплыкIэ зэдгъэшIэн, зыкызырэтфагъэзэрэ лъэлухэм икIоу тыналэ атедгъэтын, гъэ-псын IофшIэным ежъхэрэ чанэу кызылэпжъэнхэм фэдгъэчэфын-хэ фае. ПсэупIэ пэпчэ адэсхэм ящыIакIэ нахъышIу шыгъэным, амалышIухэр яIэ хъуным пае зэкIэми тIуачIэ зэхэлъэу, ма-мырныгъэрэ зэгъурылоньгъэрэ тазыфагу илъэу тиреспубликэ нахъ зэтегъэпсыхъагъэ зэрэхъу-щтым, ыпэкIэ тызэрэлъыкIотэ-щтым тыдэлэжъэн фае», — кыы-Iуагъ Къумпыл Мурат.

АР-м и Лышхъэ ипресс-къулыкIу

ТэхъутэмыкIое районэу зызэхашагъэр илъэси 100 зэрэхъурэр мыгъэ хэгъэ-унэфыкIыщтыр республикэм имуници-палитетхэмкIэ анахъ гугъэпIэ инхэр зэра-пхыгъэрэм зыкIэ ащыщ.

МэфэклымкIэ афэгушIуагъ

Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Мурат Урысые Федерацием ипрокуратурэ и Мафэ фэшI республикэм ипрокуратурэ икыулыкыушIэхэм ямэфкIкIэ афэгушIуагъ. Урысыем ипрокуратурэ зызэхащэгъэр мыгъэ илэс 302-рэ хъугъэ.

Иофтхъабзэм хэлэжъагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, федеральнэ инспектор шхъалэу Сергей Дрокинэр, АР-м и МВД, УФ-м и Следственнэ комитет и Следственнэ гъэорышIапIэу Адыгэ Республикэм щыIэм, щынэгъон-чъэнымкIэ Федеральнэ къулыкъум и ГъэорышIапIэу Адыгэ Республикэм щыIэм, АР-м и Апшэрэ хыкум япашэхэр, прокуратурэм икыулыкыушIэхэм яветеранхэр ыкIи нэмыкIхэр. АР-м ипрокурорэу Игорь Шевченкэм зэлукIэр зерищэгъ. Пэлудзыгъэ шыкIэм тетэу УФ-м и Генеральнэ прокурорэу Игорь Красновыр республикэм ипрокуратурэ илофышIэхэм къафэгушIуагъ. Адыгеим ипрокуратурэ гъэхъагъэу ышIыгъэхэм къатегушIыгъэ, федеральнэ ведомствэм

ипашэ къыгъэнэфагъэх республикэм хэбзэгъэуцугъэр щамыуконымкIэ пшэ-рылхъэу щытхэр. ЗэлукIэм хэлэжъэхэрэм закыфигъа-зэзэ Адыгеим и Лышхъэу къызериуа-гъэмкIэ, прокуратурэр къэралыгъом ицыхъэшIэгъу кIэгъэкъонэу щыт, цыфхэм яфитыныгъэхэмрэ яшхъафитыныгъэрэ къеухъумэх. Республикэм и Лышхъэу джащ фэдэу къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, шъолырым социальнэ лъэныкъомкIэ зыпкытыныгъэ илхыныр бэкIэ зэлъытыгъэхэм ащыц прокурорскэ надзорыр щыIэныр. Ащ амал къеты анахъ лъэныкъо шхъалэхэм-кIэ хэхъоныгъэ ашIынэу. «Анахъэу шъуналэ зытежъугъэтын фаер хэбзэгъэуцугъэу щыIэр икыоу гъэ-цэкIагъэ хъуныр, республикэм щыгъэсурэ

цыфхэм яфитыныгъэхэр укыуагъэ мы-хъунхэр, ахэр зыгъэгумэкIырэ Iофыгъо-хэм икыоу адэлэжъэгъэныр ары. Тичы-плэгъухъу хэушхъафыкIыгъэ дзэ опера-цием ишъолпыр зыпшъэрылхъэр щызгъэ-цэкIэхэрэм яфитыныгъэхэр укыуагъэ мыхъунхэм пшэдэкIыжыныгъэ ин хэлъэу тыналэ тедгъэтын фае», — **къы-луагъ Къумпыл Мурат.** Адыгеим и Лышхъэу анахъэу аналэ зытыраригъэдзэгъэр хэбзэгъэуцугъэр ыкIи цыфхэм яфитыныгъэхэр укыуагъэ хъугъэхэу къызыхагъэщыкIэ, ащ лы-пытэу ищыкIэгъэ Iофхъабзэхэр зэрехъан-хэ зэрэфаер ары. ЗэкIэми зэдытипшъэ-рылхъэу щытхэм язэшIохынкIэ зедэгъэ-штэныгъэ тхэлъыным, анахъэу обще-ственнэ мэхъанэ зилэ Iофыгъохэм язэшIохынкIэ тIэ зэкIэдзэгъэу тызэдэ-

лэжъэн зэрэфаер ащ къыхигъэщыгъ. «Къэралыгъом ипашэу Владимир Пу-тиным къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, анахъ мэхъанэ зилэр тицIыфхэр законом къы-зэриухъумэхэрэр икыоу зэхашIэныр, хэбзэгъэуцугъэм икыуухъумэн ежъ къэ-ралыгъоми ренэу ыналэ зэрэтыригъэтын фаер ары. Джыри зэ къэсэIо: респуб-ликэм зыпкытыныгъэ хэлъэу хэхъоны-гъэ ышIынымкIэ ыкIи цыфхэм ящыIагъэ нахъ зыкыIэтынымкIэ апшъэрэ мэхъанэ зилэр правовой лъэныкъомкIэ Iофыгъоу къэуцухэрэр цыхъэшIэгъоу зэшIохыгъэ хъунхэр ары», — **къылуагъ Къумпыл Мурат.** Урысыем и Президент ихэдзынхъу мы илэсым гъэтхэпэм рекIокIыштхэм языфэгъэхъазырын зыщыкIорэ лъэхъа-ным пшэдэкIыжъ ин хэлъэу прокура-турэм ипшъэрылхъэр ыгъэцэкIэнхэ зэрэфаем мэхъанэшхо зэрилэр респуб-ликэм и Лышхъэу къыхигъэщыгъ. Урысые Федерацием ипрокуратурэ илофышIэхэм я Мафэ ехъулэу прокура-турэм ипашэхэм, илофышIэхэм ыкIи иветеранхэм Къумпыл Мурат къызэфа-гушIо нэужым къылуагъ Адыгеим ипро-куратурэ икыулыкыушIэхэм тапэкIи ялоф-шIэнкIэ хэбзэ шлагъоу щыIэ хъугъэхэр зэрэлъагъэкIотэштхэм, гуетыныгъэ фыряIэу обществэм зэрэфэлэжъэштхэм ицыхъэ зэрэтелъыр. Иофтхъабзэм къышыгушIагъэх АР-м ипрокурорэу Игорь Шевченкэр, АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, АР-м и Апшэрэ хыкум и Тхьаматэу Шумэн Байзэт. ЗиофшIэнкIэ гъэхъэгъэхъохэр зышIыгъэ-хэм АР-м и Лышхъэу ыкIи АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм ярэзэныгъэ тхылхэр, джащ фэдэу ведомствэ шлухъафтынхэр къаратыгъэх.

АР-м и Лышхъэу ипресс-къулыкыу

Ижъырэ «Мыекъопэ гъэзетыр»

Урысыем печатым и Мафэ ехъулэу, организациеу «Дом Шварца» илофышIэхэм АР-м и Лъэпкъ тхылъеджапIэ «Мыекъопэ гъэзетым» 1910 – 1915-рэ илэсхэм иномерэу къыдэкIыгъэхэм атехыгъэу яэлектрон шъуашэм илхэр къыратыжыгъ. Революцием ыпэкIэ къыдэкIышIыгъэ гъэзетыр цифрэ шыкIэм къыгъэкIэжыгъ.

«Майкопская газета» зыфиIорэр тикъэлэ шхъалэ иапэрэ хэутыгъэ къы-дэкIыгъоу щытыгъ. Ащ иапэрэ номер 1910-рэ илэсым бэдзэогъум и 11-м къыдэкIыгъагъ. Гъэзетым иапэрэ редак-торыгъэр А. И. Вознесенкэр ары. Гъэзетым соми 6-кIэ укIэтхэн плъэ-кIышIыгъэ е чапычыцIэ ащэщыгъ. «Мыекъопэ гъэзетыр» тхьамафэм зэ къыдэкIышIыгъ, етIанэ мы Iофыр нахъ зызэтеуцом, щэ къыдэкIы хъугъагъ. 1911-м щегъэжъагъэу гъэзетыр мафэ къэс къыхаутышIыгъ. ЩыIэныгъэм щы-хъурэ-щышIэрэ къэбар зэфэшхъафыбэ ащ итыгъ. Анахъэу бэу къыхъэщыгъэхэр фельетонхэр ары. Адыгэ Республикэм гъэзетым ино-мерхэр ибгъотэжъынхъу щытыгъэп, ахэр къызыхъанэгъэхэр Урысые къэралыгъо тхылъеджапIэу Москва дэтым ифонд ары. «Мыекъопэ гъэзетыр» цифрэ шы-кIэм тетэу гъэкIэжыгъэнымкIэ анахъэу зишIуагъэ къэкIуагъэр «Дом Шварца» пхырищырэ проектэу «Майкопцы: воз-вращенные имена» зыфиIорэр ары. РГБ-м репрографиемкIэ иотдел гъэзетым инэклубго мини 5-м нахъыбэ цифрэ шыкIэм ригъэкIугъ. Гъэзетэу «Май-копская газета» зыфиIорэм ятIонэрэ щыIэныгъэ фэшIыгъэныр зишIушIагъэхэр «Дом Шварца», Урысыем и Къэралыгъо тхылъеджапIэ, АР-м культурэмкIэ и Министерствэрэ Адыгеим зекIонымрэ

зыгъэлсэфыплэхэмрэкIэ и Комитетрэ. Зигъо Иофтхъабзэм – гъэзетым илэс-

тегъэуцо хэлэжъагъэх АР-м культурэмкIэ иминистрэ игуа-дзэу Кушъу Светланэ, АКЪУ-м тарихымкIэ ифакультет иде-канэу ПэкIэшхо Нурбий, «Дом Шварца» ипэшэ чанэу Надежда Суховаяр, ныбжьыкIэхэр ыкIи Лъэпкъ тхылъеджапIэм ило-фышIэхэр.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.
Сурэтхэр: А. Лаутеншлегер.

Урысые печатым и МафэкIэ сышъуфэгушIо!

КъэбарлыгъэIэс амалхэм яIофышIэхэу лъытэныгъэ зыфэсшIыхэрэр!

Шъуисэнэхъат епхыгъэ мэфэ-кIым — урысые печатым и Мафэ фэшI сыгу къызиделэу сышъуфэгушIо! Шъолхыр СМИ-хэм къэбарлыгъ-гъэIэс амалхэм ясистемэ чIыпIэ гъэнэфагъэ цаубыты. Ахэм анахъ зигъо Iофыгъохэм аналэ атырадзэ, цыфхэм яеплъыкIэ къыраIотыкIы. Адыгеим ижурналистхэр зиIоф хэшIыкI ин фызиIэ цыфых, ахэр щыIэныгъэм ипчэгу ренэу итых, яIэпIэсэныгъэ хагъахъо. ЗэкIэми сышъуфэлъаIо псауны-гъэ пытэ, щыIэкIэшIу шъуи-Iэнэу, шъуитворческэ гухэлхэр къыжгъудэхъунхэу ыкIи IофшIэн кынэу, ау гъэшIэгъонэу цытым тапэкIи гъэхъагъэхэр цышъу-шIынхэу!

Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм намалхэмкIэ и Комитет итхьаматэу **ШЪХЪЭЛЭХЪО Аскэр**

Щылэ мазэм и 15-р — Урысыем и Следственнэ комитет зызэхашцэгъэ Маф

**Следственнэ комитетым илофышлэхуу ыкп
иветеранхуу лъытэныгэ зыфэтшлэхэрэр!**

Урысые Федерацием и Следственнэ комитет
зызэхашэгъэ Мафэм фэш! тышъуфэгүш!о!

Следственные комитеты в кзыргалыгом икзгэкьоньшхоу шыт, Урысыем шыпсэурэ цыфхэм яфитыныгъэхэмрэ яшъхафитыныгъэхэмрэ къэхумэгэнхэмкэ, бздэжшлагъем пэшукелорэ бэнэныгъэр гъэлэшыгъэнымыкэ, хзбэгъэуцугъэу шылэр укьуагъэ мыхъунымыкэ бэ аш зэшлуихыэр.

Бзэджэшлэгъэ хыльэхэм якъыхэгъэщынклэ мы

комитетым илофышлэхэм лэпэлэсэныгээ ин, теубытагыэ ахэлэу, яшлэныгээрэ ячаныгээрэ кыызфагыэфедезэ, пшэдэклэжь ин зерахырэр икыоу зэхашыкыызэ, лофышхо агэцаклэ.

Урьсые Федерациеи и Следственнэ комитет Адыгэ РеспубликэмкIэ и Следственнэ гъэорышлэпIэ шылажьэхэрэм гуетыныгъэ ин фырэзэу япшъэрылхэр зэрагъэцакIэхэрэм, республикэм хэбзэгъэуцугъэу шылэхэр шамукъонхэм ялахышхо зэрэхашыхьэрэм апае лъэшэу тызэрафэрэзэр къэтэлэ.

Адыгэ Республикэм ихэхъоныгъэк|э ишык|эгъэ

амалхэр зэкIэ егъэгъотыгъэнхэм тапэки шъуилахь
зэрэхэшъушыхьаштым тичыхьэ тель.

Псауныгэ пытэ, цылэкэшлү шьуилэнэу, Адыгеимрэ Урысыемрэ яфедэ зыхэлэ кьулыкьум гьэхьагьэхэр шьшьюшлынхэу шьюфэтэлэ.

**Адыгэ Республикэм и Лышхъхъу, Урысые
политическэ патиу «Единэ Россия»
и Адыгэ шьольяр къутамэ и Секретарэу
КЪУМПЫЛ Мурат**

**Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхьаматэу Владимир НАРОЖНЭР**

В. А. Ларины:

«ПсынкIэу ыкIи шыпкIагъэ хэлъэу
лъапсэр гъэунэфыгъэныр анахь шъхьаI»

2024-рэ ильэсым шылэ мазэм и 15-м Урысые Федерацием и Следственнэ комитет загъэпсыгъэр ильэс 13 мэхьу. А мафэм ипэгьоклэу гушылэгъу тыфэхьугъ УФ-м и Следственнэ комитет и Следственнэ гъэлырышлэлэу АР-м шылэм ипэщэ Іэнатлэ зыгъэцаклэу, юстицием иполковникэу Василий Лариным.

— Къулыкъум игъэпсын тарихъу пылъым ыкӀи илофшӀэн зыфӀэдэм тащыгъэгъуазэба.

— Нэмык! кызралыгыо кyuлы-кyухэм ягьэпшагьэмэ, Урысыем и Следственнэ комитет ныбжык! Ащ изэхэщэн льяпсэ имыгъу щытэп, 2007-рэ илъэсым прокуратурэм исистемэ зэхьокъыныгъэхэр зыфашхэм, Урысыем ипрокуратурэ епхыгъэу Следственнэ комитетрэ агьэпсыг. Нэужым, 2010-рэ илъэсым, УФ-м и Президент иунашкыкэ прокуратурэм кылаыхыжи, зыми емыпхыгъэу следственнэ кyuлы-кyур шъхафит системэу агьэпсыг ык!и 2011-рэ илъэсым щылэ мазэм и 15-м кышчэгъа-жыгъэу Комитетым loф ешлэ. Ведомствэр ныбжык! нахьмышлэми, урысые следствиём тарихъ гoгoу кыкылгъэм тетэу, loшлэнэу ыгъэцак!эрэм уасэ кыфашылызэ мэлэжэ.

— Следственнэ комитетым
ипшъэрылъхэр сьд фэдэха?

— Комитетым пшээрълъ шъхьалэу илэхэм ащыц бзэджэ-шлагэхэр псынклэу, шьыпкьагъэ хэлъу зэхэфыгъэнхэр, цыфхэм яфитыныгъэ ыкли яшъхьафитыныгъэ кьэухъумэгъэнхэр, бзэджэ-шлагъэ зэрэханыым лъапсэу фэхъугъэр гъэунфэгъыгъэнэр ыкли ахэр дэгъэзыжыгъэнхэр.

— Следственнэ комитетым
сыд фэдэ бээджэшагъяха зэ-
хифхэрэр?

— Комитетыр зэфэгъэзагъэхэм ашышых бзэджэш|эгъэ

хыльэхэм — цыфыр зэраукыгэм ыкй ыпкыынэ-лынэ шьобж хыльэхэр зэрэтырашагэхэм, бзылыгыгэм зэрэбэныгэхэм, экстремизмэм ыкй терроризмэм. 1энат1эр кыбзгэзгэфедзэ хэб-зэгэуцугэр зыукогэ пащэхэм, ахьцэ кольхэ тын-ыхыным — яхыгэ бзэджэшагэхэр. Джац фэдэу депутатхэм, кыку-мышлхэм, очылхэм, хэбзэухуэм-кло кулыкыухэм 1энат1э ащы-зылыгэхэм, уголовнэ-гэцк1эк1о системэм икыулыкуухэмрэ уч-реждениехэмрэ, дзэм хэтхэм зэрэхэбгэ бзэджэшагэхэм язэхэфын тыфэгэзаг. Анахьэу тына1э зытедгэтырэр зыныбж имыкугэхэм хэбзэгэуцугэр амыкуыонэр ыкй ахэм алэны-кык1э бзэджэшагэхэр зэра-мышанхэр ары. Зыныбж имы-кугэхэм зэрэхэбгэ бзэджэ-ш1эгэ хыльэхэр ыкй хыльэ дэдэхэр, ахэм алэныкык1э зэрэхэбгэ бзэджэшагэхэр следовательхэм зэхафых. Ар тэрэз, сыда плэм кэралыгым инеушырэ мафэ лызгэк1отэ-цтыр кытк1эхуьхэрэ плэужхэр ары.

— Адыгеим щыпсэурэ
цыфхэм сыд фэдэ гумэклыгъо-
хэр ялэхэу кышшоуалэхэра?

— Цыфхэм, кызарылым
яфитыныгъэхэр кэухумэгэн-
хэр типшэрыл шыха. Бэджэ-
шагъэхэм япхыгъэ кэбар за-
кхохэр арэп цыфхэм зыкызэрэ-
тфагъазэрэ. Гуахылэм пае, ти-
фитыныгъэхэм ахэхэрэм чыплэ
зыгъэорышлэжын кылыкхуэхэм

ялофшэн зэрагъэцаклэрэм епхыгэ лофыгъохэр. Ау, мы лъэныкъом ымыгъэразэхуэ нэгбырабэмэ зыккытфагъазэ. Джаш фэдэу псэуплэ-коммунальнэ хызымэтэм гүмэкыгуабэ кыпэкы. Прокуратурэм, хэгъэгү клоцл лофхэмклэ къулыкъухэм, хыкумхэм унашъоу ашыгъэхэм ымыгъэразэхуэ цыфыблэ кытэуаллэ. Сэкъатныгъэ илэхэм, ветеранхэм зыккызытфагъазэкклэ, ахэм сьд фэдэрэ лъэныкъокли лэпылэгъу тафэху. Ведомствэм икыулыкъушлэхэм дэо тхылхэм зэкклэм юридическэ лъапсэ илэу джэуалхэр аратыжьых.

— Гъэлорышлангэм сыдэу-
щтэу зыкыфэбгъэзэн плъэкы-
шта?

— Бэджэшлагэу зэрхыагэ-хэр кыхыгэщыгээнхэмкэ мэ-хыанэшхо зифэр цыфхэм кыты-рэ кэзбархэр ары. Бэджэшла-гээр зыщызэрхыагэ чыплэм ыкы уахытэм ямылытыгэу кэзбары следственнэ гээло-рышлалэм иподразделение пстэуми алэклагэхыан алэкышт.

УФ-м и Следственнэ комитет и Следственнэ гээлорышланлэу АР-м шылэм епхыггээу юф ешлэ цыхьэшлэггү телефоным. Аш иномерыр: **8(8772)56-04-26**. УФ-м исубъектыклэхэм, джач фэдэу Украинэм шыцхээ Урысыем кээкляагэхэм яцыфхэр кытеон зэральэклышт телефоныр: **8-918-022-70-07-р**. Зыныбжь имыкүү-гээм ыльэныкыкөлэ бздэжэшлаггэ зэрэхьяггээу шыуцыгуаэзэм, номер клэккээ «123-м» ыкыл **8 (8772) 56-00-08-м** шыуакытеон е Интернетым иамалхэр кыызфэжуггэфедэхээз, кээбарыр кытпльыжуггэлэсын шыулэккышт. Бизнесым иллыклоху зифитыныггэ аукьяаггээр теонхэ зэральэклышт телефоныр: **8 (8772) 56-08-76**. Хэушхьяфыкыггэ дээ операцием хэлажэхэрэр, ахэм янаггэхэрэр зэрэтеонхэ алэккыштыр: **8 (8772) 56-15-31**.

Урысыем и Следственнэ ко-

митет икьулыкьушлэхэм социальнэ хьытыухэм ыкли мессенджерхэм мэхъаншхо араты. Ащ кыхьэкълэу кьулыкьуэм цыфхэм зафагэзэн альэкьышт аккаунту «ВКонтакте» https://vk.com/adygeya_sk ыкли мессенджер каналэу «Телеграм» https://t.me/Sledcom01_bot. зыфилохэрэмклэ. Уголовнэ лофхэм якьызылұхынклэ, даохэм ыкли процессуальнэ лофхэм язэхэфынклэ ыкли нэмык лофыгьохэмкли цыфхэр зыщыфзэ уахътэм гьэлорышланлэм исследовательхэм закьыфагэзэн альэкьышт.

— Следователь ухъяным пае
сыда ищыклагъэр, сыд фэдэ
нэшанэха пхэлъын фаехэр?

— Апшээрэ еджаплэхэм ильэс
кээс юристхэр бэу кячагагэжкых.
Ау следователэу лоф пшлэным
пае юридическэ гэсэныгээ уилэ
кюдыеклэ икээрэп, сэнауцыгээ
ин пхэлэын фая.

Юридическэ бэзэмкэ кэплон хуым, следователыр пшээдэ-кыжы зыхырэ цыф. Мыщ зэхифырэ уголовнэ лоф лэпчэ цыфым ищы/эныгэ кырыкло-щтым бэк/э ельытыг. Арышэ, следователым анал зерилэу хэуконыгэ ыш/ы хуыштэп.

Следователи пшээрльээу кыфагыуцугьэр икыу зэшуй-хыным пае апэралшэ шэныгыэ куу илэн ыки дэргыу гупшыс-шун фae. Ioшлэным хahыуэ юридическэ улчлэхэм анэмиклэу экономическэ бздэжшлагэхэр зexифынхэмклэ финанс, банк Ioшхэм ашыгыуазэу цытын фae. Джаш фэдэу мурад гэнэнфагэм фэклон, ылорэм тетыхжин, ипси-хикэ зыпкыитыныгыэ илэн фae.

Аш даклоу следователь сэнхъатым зишылэныгъэ езыпхы зышлоигъохэм зыщагъэгъупшэ хъущтэп мыр loфшлэн кынэу зэрэщтыр. Мафэм сыхъат пчъагъэу loф зэрэшлэрэр гъэнэфагъэу щытэп, чэцми loф ашлэу маклэп кыызэрэхэклырэр. Бзэджэшагъэхэр зехифы хъумэ следователир специалистыбэмэ аlyклэн фак

мэхьу. Ахэр оперативнэ-лхьхьу-ным икьулыкьушлэхэр, криминалистхэр, экспертхэр ыкйи нэмыкй-хэри. Арышъ, следователь лофшэнымкйэ анахъ шхьхьалэр лъэ-ныкьхэ тэстэуми хэшлыкй афыуи-лэныр, зэхэщэкйэ дэгьоу ушыты-ныр абы.

— Урысыем и Следственнэ комитет кyuлыкyр щызыхьы-нэу фаехэр сьдэуштэу кьых-шyухьхэра?

— Следователымкӱ мэханашхо зилэр хыкумым уголовнэ юфыр Іэклэмыхэзэ хабзэм кыи-зэригэнафэу цыфым ифитыныгэ ыкли ишхьафитыныгэ, обществом ыкли кээралыгом яхэбзэ шлоигьоныгэхэр зэрифэшүашэу кэзүухмэгээнхэр, лажхэ зилэхэм пшэдэклижы ягэ-хьыгээнэр ары.

Следственный комитетым кыу-
лыккыр шырхыныым пае УФ-м
уриццфын, джащ фэдэу кыра-
лыгьо программэмкккэ юрист
сэнэхатым уфеджагэу шытын,
уипсауныгэ изытет дэгун пае.
Ыпкккк кыапсым удэсыггэмэ,
нэмккк кыралыгьом уриццфэу
шытмэ, кылыккым уаштэтшэп.

Шапхэуу шылэм кызырэди-
пхытэу апшээрэ еджаплэм юри-
дическэ факультет кызылухыгъ-
эхэм следователэу loф ашлэн
алькылышт. Урысыем и След-
ственнэ комитет исистемэ епхы-
гъэу апшээрэ гъэсэнэгъэ зыщы-
зэрагъэгъотырэ еджаплэхэр тилэх:
Санкт-Петербург ыки Москва
адэт академиехэр, нэмыхлэхри.
Ахэм ведомствэм ишыклэгъэ
следователь lапэласэхэр агъэха-
зырых. Ведомственнэ академие
кызылухыгъэхэр ары апэрэпшлэу
тштэхэрэр.

Мэфэкымкӓ сѳлфшӓгӓхэм
ыкӓ следствиѳм ивѳтеранхэм
сафӓгушлѳ, псауныгӓ пытӓ ялӓ,
гӓхӓгӓхӓэр ашӓхӓз кӓралы-
гӓм кӓулыкӓур фахӓынӓу сафӓ-
лӓлӓ.

КИАРЭ Фатим.

Сүрэтыр: А. Яшъын.

Илтэс 90-рэ кыызэранэкыгы

(Икыуах).

Сэнэхьатэу кыыхыгъэм рыкыгъожыгъэу зы такыкы кыызэрэхэмыкыгъэм Медэ кы-кыгъэтхы. Илтэс тлоким екыуалэ редактор шъхьалэу лф зишлэрэр, ау пашэу зылытэжы-рэп. Муниципальнэ образование анахь инэу, лэпкэ зэфэшъафыбэ зыщыпсэурэм, зэкыламы кыагурылорэ урысыбзэмкыгъэ зэт кышчыдзэгъэкырэ коллектив цыкылум изы лахьэу ело. Зыдэлэжыгъэхэм, непэ кыготхэм гушылэ дэхабэ кыариллапэ.

— Пшэрыль зэфэшъафыбэ зэдэзымыгъэцакырэ мы пшашъэхэм ахэтэп, — **elo ащ.** — Зэкыламы «универсальнэ», лф пчъагъэ зэдахы, зыр игъо имыфэмэ, адрэм а лфшлэным ызыныкыо ештэ е зэрэщытэу ежы егъэцакы. Зы унагъом фэдэу тызэгъуылоу, зыч-зыпчэ-гъоу тызэрэзэхэтыр ары гъэзетым иучредительхэми, цыфэу еджэхэрэми агу рыхынэу кыдэдгъэкыны зыкытлэжырэ.

Медэ ежы ыпкыгъэ гъэзетым иредатор шъхьалэщыгъэу Пратэкыо Зубер пстэумэ апэу игугъу кышыгы. Редакцием лф щызэдэшлэнэу мыхъугъэми, а зы лэныкыом фэгъэзагъэхэти, бэрэ ащ зэрехьылэщыгъэх.

— Гухэкымы, Зубер шымылэжыу игугъу тшынуу хъугъэ, — **кыуагъ ащ.** — Цыфыгъэу, лэдэбэу хэлъыгъэр, адыгэ шэнхэбзэхэм мэхъанэшхоу аритыщыгъэр, илофшлэн ыгуи ыпсы хэлъэу зэригъэцакыщыгъэр, илофшлэнхэм ыналэ зэрэтетыгъэр, нэмыкы шлогъабэу ащ етлэгъулапэу егъашлэм тыгу илыщт.

Зубер «исэнэхьат кыды-хъугъ» зыфалохэрэм ащыщыгъ. Гурыт еджапэу ыуж мэкъумэщ хызмэтым епхыгъэ апшэрэ сэнэхьат зэригъэгъотыгъагъ, ау ищылэныгъэ инахьыбэр журналистикэм ритыгъ. Исэнэхьаткы бэрэ лф ымышлагъэу ыгукы зэрэфэмьер кыгурылогъагъ.

«Знамя коммунизма» ыцла-гъэр район гъэзетым зылохэм. Бэрэ лф ымышлагъэу редактор шъхьалэу агъэнэфэгъагъ. Рубрикэхэу «Моя малая родина», «Джэныкы машу» зыфилохэрэм, нэмыкыхэм ары кышакыло афэхыгъагъэр. Адыгеим республикэ статус зилэр илтэси 10 зэрэху-рэм ипэгъокылау Тэхьутэмыкыое районым ипашэ ипшэрылыкы, цыф цэрэлоу ащ исхэм афэгъэхыгъэу тхылъ кыдыгъэкы-гъагъ. «Радетели земли тахта-мукайской» ащ зэреджагъэр. Непэ кызнэсыгъэм ар цыфхэм ашлогъэшлэгъонэу еджэх.

Ипсауныгъэ зэрэзэхыкыуа-гъэм кыыхэкылау Зубер редакци-ем лукыжыны фаеу хъугъагъ, ау ащ пае гуахыо зыхыгуатэрэ лфыр чыжыу лугыгъэлотыгъа-гъэп. Узым кыныбэ регъэлэ-

Болэт Медэ

Хьокыо Марин

Цушъхьэ Марзыет

Белла Перекопская

”

Гъэзетым гъогу гъэшлэгъон къэзыкыгъэ цыф еджэгъэ акылышлуабэмэ нэлуасэ уафешы, тыдэ цыхъурэми уащыгуаз, уишлэныгъэ хахъозэ уищылэныгъэ лэкыуатэ. Зэ мы лфым ухэхьагъэу, къэубгынэн лэкыжыщытэп сшлэшы.

гъу нахь мышлэми, творчествэм пылынэу уахтэ нахьыбэу илэ зэрэхугъэр кызыфигъэфедэ-щыгъ. Зубер кызыщыгъэу икыоджэ гупсэу Шынджые фэгъэхыгъэ тхылъ кыдыгъэкылыгъ, «Эхо древних синдов» ащ ыцлэр, «Тахтамукай и тахтамукайцы» зыфилорэ тхылъым иавторхэми ар ащы.

АР-м изаслуженнэ журна-листэу, «Золотое перо Кубани» зыфилорэ тыным илауреатэу Пратэкыо Зубер бэмышлэу ду-наим ехыжыгъ.

«Согласием» анахьыбэу шы-лажыхэрэм, ащ икыдыгъэкыны зилахьыбэ хэзылхьагъэхэм ащыц Цушъхьэ Марзыет. 2004-рэ илтэсым корреспондентэу илофшлэн щыригъэжыгъагъ, непэ ар редактор шъхьалэм игуадэ ыкы пшэдэкыжы зыхы-рэ секретарь. Ащ дакыу соци-альнэ хытыум инэклубгохэм лф адешлэ, гъэзетыр версткэ ышлэуи кыыхэкылы. Редактор шъхьалэм «универсальнэ» зы-тырилухьагъэхэм ар ащыц.

Марзыет кыызэрэтилуагъэм-кы, илтэс 19 нахьыбэ ыныб-жыгъэп журналистикэм зызы-фегъазэм, ау лээшэу ыгу зэрэрихыгъэм ишлуагъэкы псынклэу хэгъозэгъагъ. Илтэс 20 мыгъэ хъушт зылуытыр, ау нэмыкы чыплэ кыжыныу зы-парэкы ыгу кызыримыхьагъэр кыло.

— Тилофшлэн уезэщынуу щытэп. Тыгъосэрэ мафэр не-пэрэм фэдэп, гъэшлэгъон горэ кыыхэхьэ зэпыт. Гъэзетым гъогу гъэшлэгъон къэзыкыгъэ цыф еджэгъэ акылышлуабэмэ нэлуасэ уафешы, тыдэ цыхъу-рэми уащыгуаз, уишлэныгъэ хахъозэ уищылэныгъэ лэкыуатэ. Зэ мы лфым ухэхьагъэу, къэу-бгынэн лэкыжыщытэп сшлэшы, — **elo ащ.**

Хьокыо Маринэ корреспон-дентэу илофшлэн ригъэжыгъагъ. Джы ащ дакыу пшэдэкыжы зыхырэ секретарь лфыри егъэцакы. Икыгъэ 2023-м илтэ-сипш хъугъэ ар зылуытыр. Кы-зырэтилуагъэмкы, кыбар кы-

тыным нахь фэцагъ. лфотхьэб-зэ зэфэшъафэу район адми-нистрацием е нэмыкы кыулыку-хэм зэхашэхэрэр кыетхыжыых.

— Цыф гъэшлэгъонхэм са-кытегушылэныри сиклас, — **кы-хегъэщы Маринэ.** — Ау сэркы ар кын. Сымытхышхоу арэп... Сыздэгъушылагъэм кысфилота-гъэр сэ скыцырэкы, ищылэны-гъэ гъогу гукы сырэкыжы, сшъхьэ имыкыжыу бэрэ се-гупшысэ. Ащ кын сегъэлэгъу. Арыш, сыфэкыаигъэп цыфхэм сакытегушылэныри.

Белла Перекопская кор-респондент ыкы версткэ ешы. Кыызэрэтилуагъэмкы, журна-лист сэнэхьатым рылэжыэнэу зыщыригъэжыгъэр «Согласием» ары. Нэужым лукыжыныу хъу-гъагъ. Чыплэ зэфэшъафхэм ащылэжыгъ, гъунэгъу Красно-дар краим игъэзети лф щы-шлагъ, ау кыгъэгъэжыныу Медэ кызырегъэблагъэм емыхы-рэхышэжыу илтэсипшкы узэ-кылэбэжыкы кыэкыжыгъ.

— Сигъэзет гупс сшом хэгъэ-

хъуагъэ хъурэп, — **ылуагъ ащ.**

Беллэ республикэ ыкы район зэнэкыокыуэхэм мызэу, мытлоу ахэлэжыагъ, нахьыбэрэмкы апэ-рэ чыплэхэр кыашэхыых. Гушы-лэм пае, АР-м и Апшэрэ хыкум зэхыщыгъэ зэнэкыокыу гъэ-рекыо зыхэлэжыэм, «Портрет судьи» зыфилорэ лэныкыомкы теклоныгъэр кыдыхыгъ.

Бэгугъэ Марыети илтэсыбэ Тэхьутэмыкыое район гъэзетым езытыгъэхэм ащыщ. 1993-рэ илтэсым кышыублагъ лф зы-щышлэрэр.

— Ащыгъум джыри перфо-лентэхэр дгъэфедэщыгъэх, ахэр Мыекыуапэ дгъахыхэти, типо-графием гъэзетыр кыдыгъэкы-щыгъ, — **elo ащ.**

Уахтэр лыкыуатэ къэси шыкылакыхэр кызыдихызы, ком-пьютерхэм перфолентэхэр щылэныгъэм хагъэкыгъэх. Джы Марыет программэ зэфэшъ-хьафхэр ыгъэфедэзэ компью-терымкы лф ешлэ, текстхэм гъэтэрэзыжыныхэр афэшых, хиутыхуи мэхъу, электроннэ почтэм кыхьэхэрэм алпып-лэными фэгъэзагъ.

Сыд фэдизэу уилофшлэн гу-хахы хэгъуатэми, узэрыпсэушт ахъэу кыкылакорэм мэхъанэ-шхо ил. Гъэзетым иредатор шъхьалэ ар кыыхыгъэщызэ илтэ-сыбэ хъугъэу редакцием ибух-галтерэу Мамый Сусаннэ нэлу-сэ тыфишыгъ. Ар 2008-рэ илтэсым кышыублагъ зылуытыр. Зы унагъом фэдэу зэхэт кол-лективым игуапэу зызэрэхыгъэ-кылагъэм кыкыгъэгъэхы. Ад-рэхэм афэдэу ащи зыпарэкы илофшлэнлэ чыплэ ыхыжыныу ыгу кыыхьагъэп.

Район гъэзетыр хъугъэ-шлэгъэ тхыжыгъэу щыт. Муниципальнэ образованием итарихь зэрэ-щытэу ащ кылуатэ. Культурэм, спортым, медицинэм, гъэсэн-гъэм, нэмыкы лэныкыохэм яхэхьоныгъэхэм кызыратегушы-лэрэм имызакуоу, охтэ зэфэ-шъафхэм цыфхэр зэрэпсэу-щыгъэхэр, ядунэеоплыкыкы зыфэдагъэр, непэ зыфэдэр, щылэныгъэ гъогу кыкылугъэр ибгъотэщт.

— Илтэс 90-м уахтэми, цыфхэми, шылакыми мызэу, мытлоу зызэблахыгъ, ау зэ-мыхьокылау къэнэжыгъэр мы редакцием иколлектив зы уна-гъоу зэрэзэхэтыр ары, — **кы-талуагъ Тэхьутэмыкыое район гъэзетэу «Согласием» шыла-жыхэрэм.**

А хэбзэ дахэр непы лъагъэ-кыуатэ. Редактор шъхьалэу ашы-пхъу нахыжыным фэдэу атеуб-гуагъэмрэ зыкыныгъэ зыхэлъ коллектив цыкылумрэ ар зэды-ряшлушлагъ. Ащ тетэу ялофшлэн лъагъэкылотэнэу тилофшлэгъухэм тафэла, ясэнэхьат мэфэкы-кы тафэгъушлэ!

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтхэр: Ишъынэ Асплан.

Льэпкь искусствэр — тибайныгь

Ипщынэ мэкъэ жъынчыкIэ цIыфыгухэм къарынагь

ЗэльашIэрэ адыгэ музыкантэу, РСФСР-м изаслуженнэ, Адыгэ Республикэм инароднэ артистэу Льэцэрыкъо Кимэ кызыхьугьэр шылэ мазэм и 16-м илэс 81-рэ мэхьу.

щтыгь. Льэцэрыкъохэм яунэ цIыфкIуапIэу, къоджэдэс нахьыжхэр кыщызэхыхьэху щтыгь. Ахэм бэдэд гьэшлэгьонэу — къэбарыж-тхыдэжъэу къалуатэщтыгьэр, а зэкIэм икIасэу, лъэшэу игуапэу, анахьэу льэпкь лIыхьужь ордэхэм Кимэ ядэлущтыгь. Пщынэр ыштэмэ, мэкъамэхэр кыхищэу зыре-гъажьэм сабыигь, джарэу пасэу исэнаущыгьэ къэнэфагь. Ау Кимэ анахь ыгу хэпкIагьэу ыкIи ныбжьырэу щымыгьупшэжъэу кызыдырихьакIыгьэр зэльашIэрэ пщынаоу Джамырзэ Ибрахимэ ипщынэ макъэу джэгум цызэхихыгьэр ары. Ащ дэжым кыгырылуагь музыкэр ищылэ-ныгьэкIэ жьыкьэщэгьу ин зэрэфэхьущтыр.

1960-рэ илэсым Адыгэ музыкальнэ училищым чIэхьагь ыкIи баянист Iэпэласэу Ф. Евдокимовым икIасс щеджагь, кIэлэегъэджэ дэгьум льэпкь музыкэр шIу ригьэлъэгьугь. Кимэ сэнэхьат лъагьор кы-хихынымкIэ ыкIи лъыгьэкIотэ-нымкIэ анахь зишIуагьэу къекIы-гьэхэм ащыц икъоджэгьоу, музучилищым иапэрэ пэцагьэу Ахэджэго Щэбанэ. Ежь кIалэми ыгукIэ икIэсэ музыкэр ищып-кьэу зэригьашIэщтыгь. Учили-щыр шIэныгьэу къэкIопIэ дэгьугь, ау я 3-рэ курсым ихьагьэу дзэ къулыкьум ащагь, ар ехьыфэ-кIэ кIэлэ ныбжьыкIэм музыкэр ренэу кыгьотыгь, художествен-нэ самостоятельностью хэтхэм къэшэ ордэхэр ыкIи оредышэ

зэфэшхьафхэр къафыригьало-щтыгь. Дзэм кыкIыжьи, Кимэ иеджэн музучилищым щыпI-дзэжьи, Iэпэлэсэныгьэу дахэу хэлъыр нахь пытагьэ, ежьри ыгукIэ икIэсэ музыкэм лъэшэу фалбэщтыгь, музыкальнэ Iэмэ-псымэр сыдигьуи ылыгьыгь, игьусагь.

эм ащыпсэурэ цыфхэр. Кон-цертхэм ямызакьоу К. Льэцэры-къом радиом концертхэр, композиторхэм ыкIи оредылохэм творческэ зэлукIэгьухэу адырилэ-хэрэр студиэм ащытырэхэ.

Льэцэрыкъо Кимэ сьд фэдэ Iэмэ-псыми кыыригьалоштыгь: пщынэм, баяным, къамылым, шыкIэпщынэм. Джащ фэдэу адыгэ музыкальнэ Iэмэ-псы-мэхэр ежь-ежьырэу ышIыщты-гьэх.

К. Льэцэрыкъом итворчествэ зэрэщытэу льэпкь нэшанэу ежь ыгу кыкIырэ ахэгошагь ыкIи а зэкIэ нотэхэмкIэ ытхыжьи. Кимэ мыпшъыжь творческэ IофшIэклошхуагь, «Адыгэ къа-шъохэр» зыфилорэ сборникыр кыдыгьэкIыгь. Ащ къэшэ жан-рэ зэфэшхьафхэр кыщыты-гьэх: зэфакIу, зыгьэлъат, уджыр ыкIи лъэлэчIасэр. Кимэ егьэ-джэн тхыльэу «Самоучитель игры на адыгейской гармонике» зыфилорэри ыгьэхьазырыгь.

Адыгэ кьэралыгьо кIэлэегъэ-джэ институтым имузыкальнэ

Адыгеим имызакьоу, адыгэ-хэр зыщыпсэхэрэ нэмыкI къэ-ралыгьохэми зэльашIэрэ музы-кантэу, пщынэр ыкIи баяныр зыгьэбзэрабзэу, адыгэ къэшэу мэкъамэхэр зэзгьэзэфэгьэхэу, тхыльхэр ахэмкIэ зэхэзыгьэу-цуагьэу, льэпкь мэкъамэхэр зикIэсэ дэдагьэу, зильэпIагьэу, зисэнэхьат — музыкэм хэшIы-кIышхо физиIэгьэу Льэцэрыкъо Кимэ ыцIэ дэгьу дэдэу ащызэ-лъашIагь. Тхьэм ежь кыхиль-хьагьэу зэчый ин ащ хэлъыгь, льэпкь музыкальнэ Iэмэ-псымэ-хэмкIэ гьэзагьэу IофшIагь щэ-лэфэ ылэжьи, льэпкь искус-ствэм сыдигьуи ыгупчэ итэу, ащ хигьэхьагь, адыгэ оредыр ылэтыгь. Кимэ ипщынэ мэкъэ жъынч зэхэзымыгыгь, зыгу нэмысыгьы Адыгеим кыкIы-щтэп: ащ пщынэр «кыгьэгьу-щылэщтыгь», ныбжи кьэмы-шъуагьэри зыфэмыбытыжъэу джэгу пчэгум кыырищэщтыгь. Кимэ джэгухэр ыгьэджэгушты-гьэх ыкIи профессиональнэ сценэм тет оредылохэм аготэу оредыр кIыригьэщыщтыгь. Ипщынэ къегьэлукIэ зэ зэхэ-зыхыгьэм ыгу хапкIэщтыгь, «пщынэр къегьэгьушылэ» ало-щтыгь, джарэу искусствэр игунэ-сыгь, зэчый дахэу хэлъымкIэ ар ыгьэбаигь ыкIи Iэпэлэсэ-шхокIэ ыцIэ Iугьэ.

Льэцэрыкъо Кимэ шылэ ма-зэм и 16-м, 1943-рэ илэсым Адыгеим ит къуаджэу Псэйтику кыышыхьугь. КIалэм ятэ кIэлэ-егъэджагь, усэхэр ытхыщтыгь ыкIи льэпкь жэрыло творче-ствэмкIэ гьэзагьэу угьуаештыгь.

Училищыр кыухи, Льэцэрыкъо Кимэ баянист ыкIи дирижер хьугьэу кыычIэкIыгь. Апэ кон-церт-эстраднэ бюром, етIанэ эстраднэ ансамблэу «Орида» зыфилорэ Адыгэ хэку филармонием ием Iоф ащишIагь. Адыгэ композиторхэм яорэдхэр апэрэу музыкальнэ Iэмэ-псымэ мэкъамэр акIэтэу зэхыхы-гьэх. Аккомпаниатор дэгьу хьунымкIэ Кимэ мы зэ-кIэм яшIуагьэу къэкIуагь.

Училищыр кыухи, Льэцэры-къо Кимэ баянист ыкIи дири-жер хьугьэу кыычIэкIыгь. Апэ концерт-эстраднэ бюром, етIанэ эстраднэ ансамблэу «Орида» зыфилорэ Адыгэ хэку филармо-нием ием Iоф ащишIагь. Адыгэ композиторхэм яорэдхэр апэ-рэу музыкальнэ Iэмэ-псымэ мэкъамэр акIэтэу зэхыхыгьэх. Аккомпаниатор дэгьу хьуным-кIэ Кимэ мы зэкIэм яшIуагьэу къэкIуагь.

Льэцэрыкъо Кимэ анахь зэ-лъэзыгьэшIагьэр ыкIи ыцIэ зыгьэлугьэр Адыгеим и Кьэра-лыгьоу къэшъокIо ансамблэу «Налмэсым» Iоф щилэ зэхьур ары. Мы уахьтэм итворчествэ анахь зызэлъыштагь. Льэцэры-къо Кимэ ибаян ылыгьэу сценэ-м кызытэхьэкIэ, оркестрэ псаум пелэн ылъэкIыщтыгь. Ыгуи ыпси ащ музыкэм хэ-кIы-хьагьагь, джары имузыкэ гум нэзгьэсэу хэзыгьапкIэщтыгьэри. Кимэ ибаян макъэ дырагьа-штэу, ыщэфхэу У. Тхьабысы-мым, Р. Шэожьым, Г. Сэмэгум оредым зырагьэлэщтыгь. Льэ-цэрыкъом илэпэлэсэныгьэу лъэш, имузыкэ жъынч къэшъокIо кол-лективхэм ягьусэу апэрэ зэнэ-кьокьум Москва щылугь. Музы-кантим Iэгу кыыщыфьтеуагьэх Чехословакием, Японием, Тыркуем ыкIи нэмыкI хэгьэгьух-

факультет кыухи, егьэджэ-кIо гьэшлэгьонэу зыкыгьэлъэгьуагь. Я 80-рэ илэсхэм акIэм (икIы-гьэу лэшIэгьум) лъэшэу егьугьоу ишIэныгьэхэр ыкIи илэпэлэсэ-ныгьэу инкIэ адэгошагь искусствэхэмкIэ Адыгэ республикэ колледжэу У. Тхьабысымым ыцIэ зыхьырэ иеджакIохэм, музыкэм ишъэфхэр афырилоты-кIыгь, сэнэхьатыр шIу аригьэ-лъэгьугь.

Кимэ шIэныгьабэкIэ, цыфы-гьэ-фэбэгьэ инкIэ Тхьэр кыызэ-тэгьагь. Ежь-ежьырэу арап алфавитыр зэригьэшIэжьи, ятэ илэпэрытхыхэу кыыгьэнагьэхэр ыджыгьэх, зэхифыгьэх ыкIи ахэр джырэ адыгабзэм ригьэ-кIужьыи, кыдыгьэкIыгьэх. Джащ фэдэу зэльашIэрэ усэкло-фоль-клористэу КIубэ Щэбан итхы-гьэхэми адэлэжьи, а зэкIэм адыгэ культурэм изгьэгьэшлэн-кIэ мэхьанэшхо зэрялэр кIигьэт-хьыгь.

Льэцэрыкъо Кимэ зэльашIэрэ музыкант-пщынэу къодыгьэп, ар гушхо зилэ цыф байгь, дэ-хагь ыкIи иныгь. Льэпкьым кыыхэкIыгьэу цыфышIу дэдагь ыкIи цыфыгухэм ныбжьырэу къарынагь.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтхэр: «Адыгэ макъэм» ихьарзынэщ.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Урысые Федерацием и Президент ихэдзын пае зыдэщылэхэ чыплэм елытыгъэу хэдзаклохэм яспискэ хэдзаклохэр хэгъэхьэгъэнхэм фэгъэхьыгъэ лъэу тхылхэр Адыгэ Республикэм икьалэхэм, ирайонхэм ячылпэ хэдзэкIо комиссиехэм, участкэ хэдзэкIо комиссиехэм зэраштэшт графикхэм яхьылагъ

2003-рэ илэсым шылэ мазэм и 10-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 19-р зытетэу «Урысые Федерацием и Президент ихэдзын ехьылагъ» зыфиорэм ия 27-рэ статья ия 41-рэ пункт, Урысые Федерацием щыклорэ хэдзынхэмкIэ ыкли референдумхэмкIэ хэдзаклор, референдумым хэлажьэрэр зыдэщылэхэ чыплэм елытыгъэу хэдзаклохэм, референдумым хэлажьэхэрэм яспискэ хэгъэхьэгъэнхэм ехьылIэгъэ лъэу тхылхэр зэрахьылIэрэ Шыклэу Урысые Федерацием хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие 2022-рэ илэсым мэкьюгъум и 22-м ышыгъэ унашъоу N 87/728-8-р зытетымкIэ аухэсыгъэм ия 2.1-рэ, ия 2.2-рэ пунктхэм адиштэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие унашъо ешIы:

1. Урысые Федерацием и Президент ихэдзын пае зыдэщылэхэ чыплэм елытыгъэу хэдзаклохэм яспискэ хэдзаклохэр хэгъэхьэгъэнхэм фэгъэхьыгъэ лъэу тхылхэр 2024-рэ илэсым шылэ мазэм и 29-м кыщегъэжьагъэу гъэтхалэм и 11-м нэс Адыгэ Республикэм икьалэхэм, ирайонхэм ячылпэ хэдзэкIо комиссиехэм аштэнхэу ухэсыгъэнэу:

лофшIэгъу мафэхэм — чыплэ уахътэмкIэ сыхьатыр 15.00-м кыщегъэжьагъэу 19.00-м нэс;

зыгъэпсэфыгъо, мылофшIэгъу мэфэкл мафэхэм — чыплэ уахътэмкIэ сыхьатыр 10.00-м кыщегъэжьагъэу 14.00-м нэс.

2. Урысые Федерацием и Президент ихэдзын пае зыдэщылэхэ чыплэм елытыгъэу хэдзаклохэм яспискэ хэдзаклохэр хэгъэхьэгъэнхэм фэгъэхьыгъэ лъэу тхылхэр 2024-рэ илэсым гъэтхалэм и 6-м кыщегъэжьагъэу гъэтхалэм и 11-м нэс участкэ хэдзэкIо комиссиехэм аштэнхэу ухэсыгъэнэу:

лофшIэгъу мафэхэм — чыплэ уахътэмкIэ сыхьатыр 15.00-м кыщегъэжьагъэу 19.00-м нэс;

зыгъэпсэфыгъо, мылофшIэгъу мэфэкл мафэхэм — чыплэ уахътэмкIэ сыхьатыр 10.00-м кыщегъэжьагъэу 14.00-м нэс.

3. Адыгэ Республикэм икьалэхэм, ирайонхэм ячылпэ хэдзэкIо комиссиехэм, участкэ хэдзэкIо комиссиехэм:

Урысые Федерацием и Президент ихэдзын пае зыдэщылэхэ чыплэм елытыгъэу хэдзаклохэм яспискэ хэдзаклохэр хэгъэхьэгъэнхэм фэгъэхьыгъэ лъэу тхылхэр зэраштэшт графикымкIэ хэдзаклохэм макъэ арагъэлунэу;

Урысые Федерацием и Президент ихэдзын пае зыдэщылэхэ чыплэм елытыгъэу хэдзаклохэм яспискэ хэдзаклохэр хэгъэхьэгъэнхэм фэгъэхьыгъэ лъэу тхылхэр аштэнхэу, Урысые Федерацием щыклорэ хэдзынхэмкIэ ыкли референдумхэмкIэ хэдзаклор, референдумым хэлажьэрэр зыдэщылэхэ чыплэм елы-

тыгъэу хэдзаклохэм, референдумым хэлажьэхэрэм яспискэ хэгъэхьэгъэнхэм ехьылIэгъэ лъэу тхылхэр зэрахьылIэрэ Шыклэу Урысые Федерацием хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие 2022-рэ илэсым мэкьюгъум и 22-м ышыгъэ унашъоу N 87/728-8-р зытетымкIэ аухэсыгъэм диштэу ахэм ахэплэнхэу.

4. Мы унашъор Адыгэ Республикэм икьалэхэмрэ ирайонхэмрэ ячылпэ хэдзэкIо комиссиехэм алэклагъэхьанэу.

5. Адыгэ Республикэм икьалэхэмрэ ирайонхэмрэ ячылпэ хэдзэкIо комиссиехэм мы унашъор участкэ хэдзэкIо комиссиехэм альагъэлэсынэу.

6. Мы унашъор зэрагъэцаклэрэм Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХьацIацIэм гъунэ лъифынэу.

7. Мы унашъор республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къащыхаутынэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие итхьаматэ игуадзэу Е. Н. МАЙОР

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХьацIацI

къ. Мыекьюапэ,
щылэ мазэм и 11, 2024-рэ илэс
N 30/116-8

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Адыгэ Республикэм щылэ хэдзаклохэу чыплэу зыщыпсэхэрэмкIэ Урысые Федерацием щамытхыгъэхэм Урысые Федерацием и Президент ихэдзын пае амакъэ зыщатышт хэдзэкIо участкэхэр гъэнэфэгъэнхэм ехьылагъ

Адыгэ Республикэм щылэ хэдзаклохэу чыплэу зыщыпсэхэрэмкIэ Урысые Федерацием щамытхыгъэхэм яфитыныгъэхэр мыукъогъэнхэм тегъэпсыхагъэу, 2003-рэ илэсым шылэ мазэм и 10-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 19-р зытетэу «Урысые Федерацием и Президент ихэдзын ехьылагъ» зыфиорэм ия 27-рэ статья ия 6-рэ Iахь, Урысые Федерацием и Президент ихэдзын пае хэдзаклохэм яспискэхэр зэрэзахагъэуцорэ, зэрагъэфедэрэ инструкциеу Урысые Федерацием хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие 2023-рэ илэсым тыгъэгъазэм и 23-м ышыгъэ унашъоу N 143/1106-8-р зытетымкIэ аухэсыгъэм адиштэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие унашъо ышыгъ:

1. Адыгэ Республикэм щылэ хэдзаклохэу чыплэу зыщыпсэхэрэмкIэ Урысые Федерацием щамытхыгъэхэм амакъэ зыщатышт хэдзэкIо участкэхэр гуадзэм диштэу гъэнэфэгъэнхэу.

2. Адыгэ Республикэм икьалэхэмрэ ирайонхэмрэ ячылпэ хэдзэкIо комиссиехэм Адыгэ Республикэм щылэ хэдзаклохэу чыплэу зыщыпсэхэрэмкIэ Урысые Федерацием щамытхыгъэхэм амакъэ зыщатышт чыплэхэмкIэ хэдзаклохэм макъэ арагъэлунэу.

3. Хэдзыплэ чыплэхэу мы унашъом игуадзэ зигугъу кышIыхэрэм яучасткэ хэдзэкIо комиссиехэм лъэу тхылхэр аштэнхэу, Адыгэ Республикэм щылэ хэдзаклохэу чыплэу зыщыпсэхэрэмкIэ Урысые Федерацием щамытхыгъэхэр Урысые Федерацием и Президент ихэдзын пае хэдзаклохэм яспискэхэр зэрэзахагъэуцорэ, зэрагъэфедэрэ инструкциеу Урысые Федерацием хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие 2023-рэ илэсым тыгъэгъазэм и 23-м ышыгъэ унашъоу N 143/1106-8-р зытетымкIэ аухэсыгъэм кызэрэщыдэлъытэгъэ шыклэм диштэу хэдзаклохэм яспискэ хагъэхьанхэу.

4. Мы унашъор зэрагъэцаклэрэм Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХьацIацIэм гъунэ лъифынэу.

5. Мы унашъор Адыгэ Республикэм икьалэхэмрэ ирайонхэмрэ ячылпэ хэдзэкIо комиссиехэм, участкэ хэдзэкIо комиссиехэм алэклэгъэхьэгъэнэу.

6. Мы унашъор республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къащыхаутынэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие итхьаматэ игуадзэу Е. Н. МАЙОР

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХьацIацI

къ. Мыекьюапэ,
щылэ мазэм и 11, 2024-рэ илэс
N 30/121-8

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие 2024-рэ илэсым щылэ мазэм и 11-м ышыгъэ унашъоу N 30/121-8-р зытетым игуадз

Адыгэ Республикэм щылэ хэдзаклохэу чыплэу зыщыпсэхэрэмкIэ Урысые Федерацием щамытхыгъэхэм амакъэ зыщатышт хэдзыплэ участкэхэр

N п/п	Хэдзыплэ участкэм номер	Амакъэ зыщатышт чыплэр
1	1	Адыгэкъал, В.И. Лениным ипроспект, 21
2	8	Джэджэ район, ст. Джэджэ, ур. Краснэр, 308
3	46	Кошхьэблэ район, къ. Кошхьабл, ур. Октябрьскэр, 29
4	56	Красногвардейскэ район, с. Красногвардейскэр, ур. 50 лет Октябры, 35
5	76	Мыекьопэ район, п. Тульскэр, ур. Комсомольскэр, 22
6	127	къ. Мыекьюапэ, ур. Краснооктябрьскэр, 51
7	188	Тэхьутэмыкьое район, къ. Тэхьутэмыкьюай, Шьэумэным иур., 3
8	234	Теуцожь район, къ. Пэнэжыкьюай, ур. Октябрьскэр, 34
9	257	Шэуджэн район, къ. Хьакурынэхьабл, Шэуджэным иур., 10

Нахь апэблагъэ хьуным пae

Пкы фыкьуагъэ зилэхэм лэпылэгъу зыщэфэхьухэрэ адаптивнэ спорт еджаплэу республикэм итыр зызэхашагъэр илээс 11 хьугъэ.

Сэкъатныгъэ зилэхэм яфизкультурнэ-спорт Гупчэу 2013-рэ илээсым ар апэ кызылэуахыгъагъ. Цыфхэм япсауныгъэ зэрэшагъэпытэжырэм имызакъоу, паралимпийскэ спорт лъэпкъ зэфэшхьафхэмкIэ мыщ зыщэгъасэщтыгъ. Илээс 11-м шюлырым, кьэралыгъом, дунаим зыцIэ шылугъэ спортсменхэр Гупчэм ыгъэхъазыргъэх.

— Джьдэдэм спорт еджаплэм нэгъыри 150-мэ зыщэгъасэ. Медицинэм ылъэныкъокIэ мыдэныгъэ хэмытмэ, еджаплэм къа-клорэм лэлчъ ежъ нахь ыгу зыфэцэгъэ спорт лъэпкъыр кы-хихын ылъэкIышт, — **хегъэунэ-фыкIы спорт еджаплэм ипашцэу Нэгые Заур.** — ЗипсауныгъэкIэ фыкьуагъэ зилэхэм зыщэгъасэн алъэкIынэу спорт лъэпкъ 14-кIэ еджаплэм десэхэр кыщызэлут-

хыгъэх. Ахэм специалистхэр альэплъэх, упчIэжыгъу афэхьух. Тэрэзэу зымылэгъухэрэм пауэр-лифтингыр, голболыр, теннис цыкIур, зэхэзымыыхэрэм — дзю-до, самбо, тхэквондо, щэрыоныр, зылэпкъ-лъэпкъ узыхэрэм дартс, бочча, щэрыоныр, есыныр, шы тесыныр кыхахы. Ныбжъ зэфэшхьаф зилэхэр еджаплэм къа-клор, ахэм сабыйхэри, нэжъ-лужьхэри ахэтых. Гушылэм пae, илээс 74-рэ зыныбжъ спортсменым теннисым-кIэ Урысыем ичемпионат я 4-рэ чыплэр кыщыдихыгъ. Ащ фэдэ гъэхъагъэхэм лъэшэу тагъэгущю.

Пкы фыкьуагъэ зилэхэм спорт-ым ишлуагъэ къарегъэкIы, ишып-къэу пылхэм гъэхъэгъэшлэхэр ашых.

— ЗыцIэ къеплонэу бэ тилэр: щэрыонымкIэ паралимпийскэ чемпионэу Валерий Пономаренкэр,

дзюдомкIэ сурдолимпийскэ чемпионэу Биданэкъо Заур, дзю-домкIэ ыкIи самбэмкIэ Урысыем ичемпионкэ хьугъэ Инна Кибиткина. Юлия Башмаковам щэрыо-нымкIэ Урысыем изэнэкъокъу я

3-рэ чыплэр кыщыдихыгъ. Тхэ-квондомкIэ УФ-м икубок кы-хыгъ тижьогъо ныбжыкIэу Мария Притула, кьэралыгъом ичемпио-нат я 3-рэ, ипервенствэ я 2-рэ чыплэхэр къащыдихыгъэх. Тенни-сымкIэ Грознэм щыклогъэ зэнэ-къокъухэм тиспортсмен ныбжы-кIэу Дмитрий Нехаевыр чемпион ащыхьугъ. Спорт еджаплэр зызэ-хашагъэр илээс 11 зыщыхьугъэм гъэхъэгъэшлэхэр тшыгъэх, — **хигъэунэфыкIыгъ Нэгые Заур.**

Еджаплэм ипашцэ кызызери-лэмкIэ, кIэлэцыкIлэхэр нахьыбэу къафаклохэ хьугъэ. Непэрэ мафэм ехьуллэу ахэм япчъагъэ нэгъырэ 90-м нэсы. Дзеу зылъ-эгъурэ ыкIи зэхэзыхырэ са-бийхэр зыщеджэхэрэ интернатим зэпхыныгъэ дырлэ.

— КIэлэцыкIлэхэм афитегъэ-псыхьэгъэ спорт лъэныкъохэр тилэх. Гушылэм пae, шы тесыныр зылэпкъ-лъэпкъ узыр сабийхэм-кIэ лээзгъу. Илээс зыныбжыхэм къащыублагъэу 6 — 7 зыны-бжыхэм анэсыжыгъэу иппотерапи-ем зыфагъасэ. Федеральнэ шап-хъэхэм татекырлэп, — **elo Заур.**

Спортым профессиональнэу ыуж ихьэхэрэр бэу къахэкIы. АщкIэ гъэхъэгъэшлэу зышыгъэ цыфхэр щысэтехыплэ афэхьух. Боччи спорт лъэпкъымкIэ зызы-гъасэу Николай Соколовым еджа-плэу кыздаклорэм шлуагъэу кы-фихыгъэр кыкIегъэтхы: «Пкы фыкьуагъэ зилэхэм лэпылэгъу зыщэфэхьухэрэ спорт еджаплэр кызызэлухыгъэм щегъэжыагъэу сикIуапI. Сэкъатныгъэ зилэ цыф-хэр спортим пылынхэ фae. Сэ сшъхьэкIэ ар сикIас. Ренэу ты-кызызэрэклорэм тилэпкъ-лъэпкъы-хэр епсыхьэх, ишлуагъэ кытэкIы».

Еджаплэм ипашцэ кызызерила-гъэмкIэ, щэбзэщэ онымкIэ спорт отделение кызызэлухыным дэ-лажъэх.

АР-м и Лышхьэу Къумпыл Мурат ыкIи АР-м физическэ культурэмкIэ ыкIи спортымкIэ и Комитет ялэпылэгъу ишлуагъэкIэ еджаплэр гъэхъэгъэшлэхэм къа-фэклагъэ.

Александра БАЛАБАСЬ.
Сурэтхэр авторым иех.

Баскетбол

ЕшIэгъухэм зафегъэхъазыры

Мыекъопэ баскетбол командэу «Динамо-МГТУ-м» кыхьашт тхьамафэм ешIэгъухэр илэщтых.

Республикэм ихьакIэщтых Мос-ковскэ хэкум икомандэу «ЦСП-Химки» ыкIи Чэчэн Республикэр къэзыгъэлъэгъорэ «Динамер». Мы командэхэм ятIонэрэ ыкIи ящэ-нэрэ чыплэхэр алыгъых. Мыекъуа-пэ иллыкIохэр яплэнэрэх. Тибас-кетболистхэм теклоныгъэхэр кы-

зыдахыкIэ ахэм апэ ишъынхэ алъэ-кIышт.

Апэрэ ешIэгъуитIур шылэ мазэм и 16 — 17-м Московскэ хэкум икоман-дэ дырлэщт. Ащ ыуж шылэ мазэм и 20 — 21-м Грознэм иллыкIохэм аде-шIэщтых. ЗэлукIэгъухэр сыхьатыр 2-м рагъэжыщтых.

Зэхэзышагъэр ыкIи кыдэзыхьыгъэ:
АР-м лъэпкъ Иофхэм-кIэ, IэкIыб кьэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэ-гъухэм адырлэ зэпхы-ныгъэхэмкIэ ыкIи кьэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
385000
кь. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщылэр:
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм кьаIихьэрэр А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхьухэрэр ары. Са-тырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цIыкIунэу щытэп. Мы шапхъэ-хэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожьых.
E-mail: adygoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
УФ-м хэутын ИофхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлъы-лэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Тemyр-Кавказ чIыплэ гъэлары-шIапI, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268
ЗэкIэмкIи пчъагъэр 4190
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 33

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьалэр
МэщIэкъо С. А.

Редактор шъхьалэм игуадзэр
Тэу З. Дз.

ПшъэдэжIыжъ зыхьырэ секретарыр
Тхьаркьохьо А. Н.